

ГОРДАНА СМИЕШКО

**НИКОЛА ТЕСЛА
КАЛЕИДОСКОП УМА**

Уредник
Зоран Колунџија

Гордана Смиешко

НИКОЛА ТЕСЛА
КАЛЕИДОСКОП УМА

ПРОМЕТЕЈ
Нови Сад

Онај који жели да покрене свет, нека покрене самог себе.

Сокрајџ

Наш најважнији циљ у животу треба да буде уздизање наше душе. Другим речима, напредак наших духовних и моралних моћи: да сваким даном све више посвећујемо свој дух и сваким даном се осећамо све слободнијим и бољим.

Сокрајџ

„The world, i think, will be wait a long time for Nikola Tesla equal in achievement and imagination”.

– Edwin Howard Armstrong on Nikola Tesla

„Тесла је био и пјесник, он је дошао из наше будућности, али тамо се и вратио. Теслино научно дело тек долази, биће схваћено од нараштаја који тек долазе и који треба да наставе његово дело”.

*Наш највећи пјесник Маџија Већковић
На откривању сјоменика Тесли,
у Андрићграду, „храму науке и часџи”,
28. 6. 2015.*

Предговор

Тесла, гигант хумани, визионар, један од најбрилијантнијих умова свих времена, интердисциплинарни стваралац, божији изасланик који је целовито говорио, маштао, смишљао, креирао, конструисао, концептуалистички остварио конекцију уметности и науке, са циљем да превазиђе бесконачност и укаже на оно што се крије иза ње. Њему није било потребно да своје идеје ставља на папир, све је замишљао у глави.

Његова дела мукотрпно генерисана путују светом у разним доменима, на бројне начине, а свет данашњице не би био ни налик на све врсте комуникација међу цивилизацијама, на рад електромотора, на непрегледне слапове Нијагаре, који су изникли из пупољка хидроелектране, које је Теслина умна креација изгнездила у непрегледну енергију. Многи сматрају да његови изуми још увек нису искоришћени у потпуном капацитету, јер људи не могу да их разумеју. Био је испред времена.

ТЕСЛА ЈЕ ГОВОРИО:

„Моје мисли су одувек биле испуњене идејама о природи, њеним законима и начину на који се ти закони могу употребити у корист човечанства. Веровао сам да је универзум савршен механизам у коме све вибрира и повезује се кроз енергију. Човек, машина и природа део су једне опште мреже сила. Због тога сам увек сматрао да истински напредак долази не из похлепе за профитом, већ из откривања и ослобађања природних извора енергије како би они служили свима подједнако”.

„Наша врлина и наше мане су нераздвојне, као сила и материја. Када се раздвоје, човек престаје да постоји”.

„Када сам говорио да мржња исцрпљује, мислио сам на то да свака негативна мисао у човеку делује попут кратког споја – троши унутрашњу енергију и скреће пажњу са онога што би могло да га уздигне”.

„Љубав и саосећање, напротив, отварају човека за више токове силе и стваралаштва”.

„Моја идеја о енергији, фреквенцији и вибрацији није била само техничка, већ и филозофска”.

„Све што постоји – од атома до човекових мисли – пулсира одређеним ритмом. Разумевањем тих ритмова, човек би могао да проникне у дубоке законе космоса и да их примени како би свет учинио бољим местом. Због тога сам сматрао да ће прави мир и слобода доћи не ратом, већ знањем и ширењем свести”.

„Говорио сам да ће будућност припадати онима који верују у снагу бежичне енергије, у могућност преноса енергије кроз простор без жица, што је у моје време деловало као сан. Такође, био сам уверен да ће једнога дана човечанство увидети да је највећа победа – победа над сопственим страстима, похлепом и разарањем. Наука и техника, ако нису у служби мира и општег добра, постају оружје против човека”.

„Дан када наука почне да проучава не-физичке појаве, за десет година ће остварити већи напредак, него за све претходне векове постојања”.

„Мир може доћи једино као природна последица просветљавања људског ума”.

„Велика мистерија нашег постојања још није решена – иако људски ум истражује вековима, тек смо загрепали површину”.

23 НАЈМИСТИЧНИЈЕ ИЗЈАВЕ НИКОЛЕ ТЕСЛЕ:

1. Деловање, чак и најмањег створења, доводи до промене у целом универзуму.

2. Мој мозак је само пријемни уређај. У свемиру постоји одређена срж одакле црпимо знање, снагу, инспирацију. Нисам проникао у тајне ове сржи, али знам да она постоји.

3. Не требају ми модели, цртежи, експерименти. Када ми падну на памет идеје у машти почињем да правим уређај, мењам дизајн, побољшавам га и укључујем. А потпуно сам равнодушан према тестовима уређаја у уму или у радионици – резултат ће бити исти.

4. Знате ли за израз „не можете скочити преко главе”? То је заблуда. Особа може било шта.

5. Велика мистерија нашег постојања тек треба да буде разрешена. Чак ни смрт, можда, није крај.

6. Највиши циљ човековог развоја је потпуна доминација свести над материјалним светом. Човек треба да научи како да употребљава природне силе за задовољење својих потреба.

7. Живот је и увек ће бити једначина која пркоси решењу, иако садржи неколико познатих фактора.

8. Савремени научници размишљају дубоко, уместо да размишљају јасно. Да бисте јасно размислили, требате имати здрав разум и можете мислити дубоко чак и када сте потпуно луди.

9. Ово је проблем многим проналазачима: недостаје им стрпљење. Недостаје им воља да раде нешто у својим главама полако, јасно и тако да би тачно осетили како то функционише. Желе испробати прву идеју која им падне на памет одмах, и као резултат тога, троше пуно новца и пуно доброг материјала, само да би емпиријски утврдили да иду погрешном смеру. Сви правимо грешке и најбоље је да их направимо пре него што почнемо да радимо било шта.

10. Наш свет је урођен у огроман океан енергије, летимо у бескрајни свемир несхватљивом брзином.

Све се врти околу, креће се – све је енергија. Суочени смо са застрашујућим задатком – пронаћи начин како да се та енергија извуче. Затим, извлачећи је из овог неисцрпног извора, човечанство ће се кретати огромном брзином.

11. Ширење цивилизације може се упоредити са ватром. Испрва је то слаба искра, затим је трептећа светлост, а потом моћан пламен, обдарен брзином и снагом.

12. Време ће нам судити. Колико ме људи звало сањаром, како се наш звездани свет ругао мојим идејама.

13. Свако би требао сматрати своје тело непроцењивим поклоном и треба да га волимо изнад свега, да га це-

нимо као уметничко дело. Неописива лепота, мистерија која лежи у дизајну људског постојања толико је суптилна да чак и речи, дах, поглед, чак и мисао могу да јој наштете. Неуредност која ствара болест и смрт није само самоуништавајућа, већ је и невероватно неморална навика.

14. Посечем прст и крварим: овај прст је део мене. Видим бол свог пријатеља, а боли и мене: мој пријатељ и ја смо једно.

Када видим пораженог непријатеља, чак и оног кога бих најмање пожалио у целом универзуму, и даље проживљавам тугу. Зар то не доказује да смо сви део целине?

15. У непрекидној самоћи ум постаје оштрији. Не треба вам велика лабораторија за размишљање и проналазак.

Идеје се рађају у недостатку утицаја спољних фактора на ум. Тајна креативног стварања је самоћа. Идеје се рађају у усамљености.

16. Не постоји ништа што више може привући пажњу човека од природе. Она заслужује да буде предмет проучавања.

17. Неће бити велико зло ако ученик залута, али, ако велики умови нису у праву, свет ће платити скупо за своје грешке.

18. Ако бих био суочен са мучним задатком, бацио бих се на њега поново и поново, док га не решим. Тако сам вежбао из дана у дан, од јутра до вечери. У почетку је био потребан снажан ментални напор против слабости ћелије, али како су године пролазиле, та кондиција је слабила и коначно су моја воља и жеља исто. То је тајна мога успеха.

19. Интуиција је нешто што стоји испред тачног знања. Наш мозак има, без сумње, веома осетљиве нервне ћелије, што нам омогућава да осетимо истину, чак и када нам још увек нису доступни логични закључци.

20. Не правим цртеже, не правим моделе у својој глави ставим цртеж, сходно њему, ментално саставим уређај, тестирам га и покренем. За 20 година рада, резултати замишљених тестова и оних реализованих увек су давали исте резултате.

21. То је парадоксално, али још увек је истина, кад кажу да само незналице мисле да све знају. Што више учиш, више схваташ своја ограничења.

22. Наши недостаци и наше врлине су нераздвојне, попут снаге и материје. Ако се раздвоје, особа више не постоји.

23. Ниједна заједница не може постојати и развијати се без строге дисциплине.

„TESLA SEES EVIDENCE RADIO AND LIGHT ARE SOUND”, NEW YORK TIMES, april 8th, 1934

Гордана Смиешко

Додир времена у простору

КРОЗ ПРОСТОР И ВРЕМЕ

у океанству улаза у
твој свет,
заталасаше траволики погледи,
малахитно чврсти,
у далековидости синтезе
и контраста,
Тесла на лествици квантова,
из пупољка удара срца
рођено рађање С,
крепитацијски таласи У..
поносит и моћа Н,
кроз свитање твора Ц,
надигравања сенк Е,
и даха истока
степовски дисперзног,
из душе зидова
и ковитлаца прстију
у утроби зова дуге,
слика и наука,
опточише простор
кроз време
од говора сата
ватре на грудима твојим.
У процесу.

У ЧАШИ БАКЉЕ

у гранању гранчице гране
делта амазонски шарена
колорита индијанства
у пламенству пламеног
сансета на длану
твог погледа
јаркости светла
звезде Ти лактичке,
низ лице Ти капљу
фатаморганства разна,
од сиромаштва појаве
до пузања по
зиду бакље,
од кришке мозаика
калиграфије византа
од крста православља
и благосиљања босиљка,
календари Ти косом
лепршају и стално се
важним прави онај
од сутра,
онај од буђења,
онај од ранила,
онај од скрби светла,
онај оригамски поносит
а тајновит,
онај где у себи
откриваш свој лик
у наручју истока.

РАЈСКА ПЕСМА

хризантеме пијане од
наранџанства васкрслог
из темена Еуфрата,
у загрижају дине у небо
сахарског ковитлаца колажа
кварца што тампонира
џунгласте одсјаје узвишености,
Ревизије судбине жестоке,
Амплитуде им до чланака,
Јарко слуте невиности
Конкретности живота
Увијене снажностима
удисаја сунца кроз
вртове мењаве тешке
по век, у миленијума два,
сатирања кочоперности
времена од заистинства
посејдонске сени твоје
надзвучне и најшироке,
нагрнуће слутњи да
јеси и умеш
пити нијагарску ауру,
нектарски, ружолико,
манасијски дубоко,
од цигле прстију боје,
у палату где
зеница пије Гибралтар.
Твој.

ИЗ ВРТА ГОСПИЋА

бескишни протеини умећа
корака агриколски питомих,
ласкавости неизрециво зелене,
полутарство прста на прст,
један на један,
промотивна максималност
имена ти, на зеници Ти,
код синергенства,
недошапљив,
непромукао,
немагловит,
концентрација ксенодионства
од латице трешње
до еквилибријума
екстраваскуларних камина
и ватре филогенства
независности и
неподношљивости и
неподилажења различитости
у различитости приближавања,
миграције ружичњака среће
или пентамерности судбине,
и бити први на
хоризонту генератора
зова у љубав и глади
за кортекс света,
непосредности значајне,
до поља хуморалности
вакрсле у сваком

отиску азбуке истока
куд дуктиш
периплазматично узвишено
у Пафосу Твога даха.

У ПРОЗОРУ ДРВЕТА ЖИВОТА

од флуентности назирања
почетка ненормално топлог,
у средини кипи од латица
лигандовски необичних,
а микроклима онтогенише
такве појаве у процесу,
неукаљане и незадебљале,
колико надолажења тебе
знамења до ноктију
искрена, кобалтно свечана,
опојност филтрата
непресушности до савршенства
што перфорира релативности
себе **Тесла** у себе **за сутра**,
неизбежности просветљавања
трајности где дозвољаваш
да зацвета ти језеро страсти,
разоткривања прскања
и шушкања и сањарења
и теку милосрдности
немира пубертета васкрслог
из гутљаја ражи у
пламену времена,
рубидијум се просуо
по дрхтавости пулса
пера на говор слика,
кедра и цимета
препланулости дара
да умиваш изумитељски,